

1 PÊTURU

Inúxoti koyuhópeti páhoe Pêturu

Enepora koyuhópeti, hane pahúkokono mekúke xapa xâne ya po'ihiko poké'e koitóponovoti kotíveti vo'oku kutípea Jesus.

Êno ihíkaxovati ra emo'u Itukó'oviti po'okoâti itúkeovo pítivokona Róma óvo ne Pêturu yutoxôa ra koyuhópeti, itea ako ponó íxa xoko koati ïha ne pitivóko. Íhaxoa Mbabílonea, kuteâti koeku yútoe xoko 5.13, vo'oku itúkeovo ihâe kixo'êkoti pitivóko óvoku xâne ikoítoponoati kotíveti ne xanena Itukó'oviti mekúke. Anêkomaka xoko Apokalípisi 18 kuteâti.

Vo'oku itúkeovo kotívetihiko vékoku neko xâne, opósikoa Pêturu koúhepekopea isóneu, koane huvó'oxea píheane tumúne kóxuna'ixeovo hókea Jesus. Koyúhoinoamaka itúkeovo hixopókonoti motovâti iyúseyea kaná'uyeaxo ne kúveovo Jesus. Ina exókoamaka itúkeovo Kristu inuxô koítoponeovo kotíveti ya utíke, koane itúkeovo koati vékokunemaka uhá koeti ûti, uti hokoti Vúnae. Ixíko'okoamaka kónokea itúkeahiko únati, motovâti iháyu'ikeokono ne iha Itukó'oviti vo'ókuke. Enepora yutoéti, huvó'oxoa neko xanéhiko puyákoponeova okóvo ne nökone kó'iyea ya koeku itúkeovohiko koítovone Itukó'oviti.

Turi yútoe

¹ Yundóxinopinoe, undi Pêturu, páhoe Jesus Kristu koyúhoya emó'u. Mbahúkinopeanoe ra

koyuhópeti, itínoe noívokoe Itukó'oviti tahinehí koéti ya po'íkehiko poké'e. Énomone ya Póntu, Ngalásea, Kapadósea, Âzea yoko Mbítinea. ² Itínoe koati noívokoepone Itukó'oviti, Ha'a ûti, kuteâtimaka koeku ahá'inopinoe ukeátinekene tumúneke ápeyea ra mêmum. Koati Sasá'iti Omíxone Itukó'oviti itukópinoe háxaepone xoko Itukó'oviti, kutí'inoke kitípoti Jesus Kristu koane sesa'ípotine yane itína ovokóvoti ya kuruhúke.

Kaúkapainapeanoe Itukó'oviti ne háná'iti seánakovi koane úhepeti isoneûti ukeâti xokóyoke.

Motókea iháyu'ikeokono Itukó'oviti vo'oku seánakovi xoko Xe'éxa

³ Koati motokeâti iháyu'ikeokono ne Itukó'oviti, Ha'a Vúnae Jesus Kristu. Yane háná'iti seánakovi, ikó'inamakopovi koane poréxovimaka kúxoixone ûti xokóyoke ákoti itukapu kuxohí kixonéti, vo'oku exépukopeane ne Jesus Kristu ukópea xapa ivokóvoti. ⁴ Énomone ápeino koúnaepinovi Itukó'oviti, poréxopovikemo seapáne ûti xokóyoke. Yoko haina kixovókuti motovâti ipúpa'ixeia nê'e. Ákomaka motovâti ikópiti'ikea. Ákomakamo itáhinea. Ú'una kíxoixinopeanoe Itukó'oviti xokóyoke, ⁵ itínoe kókoyono kixonéti xunákoke Itukó'oviti koeku kívivoa, motovâti yenópi xokóyoke. Enepone vonópea xokóyoke, koúsexoane Itukó'oviti nókone kó'yea, itea poéhane ya hunókokuke uhá koeti koekúti ínamo simâpu kaxéna. ⁶ Énomone aélokeino yokóvo upánini ikáxu'iyamea yokóvo kó'oyene, vo'ókuke ra ákoti tópi kó'iyevoku tiú'iti koekúti simópiti. Itea enepone víki tiú'itike koekúti, ákomo áxu'ikene, hú koetímo.

7 Koati hixepókonoti kívivoxo Itukó'oviti kutí'inoke simópiti ra tiú'itinoe koekúti. Muhíkova ôro, koekúti apêti hunókoku unáko, kónoko vékea yúkuke motovâti uké'epea ánahi. Ínapoxo hako motokêa kíxikononeye koeku kívivo Itukó'oviti. Konókotimaka hixépikono, maka iyúseane itíkivonoe koati kuvóvoti Itukó'oviti. Yoko teru'úxa uhá koêti, ákoti yaukápapu ikíni, koati únatimo kêku. Yupihóvotimo anú'ukea unako koati únati ôro ákoti ánahi ne unáko kékumo. Vo'oku aukápapu Kristu, iheyú'ikokonotimo. Itímakamo teyonéti koane kahaná'uti, vo'oku itíkivo koati kuvovâti.

8 Ako neíxiku Jesus, itea kóyeane ákoyea omótova yokóvo. Ako ínixeia koêku kó'oyene, itea kóyeane kitípi. Énomone kutí'ino apêti hána'iti elókeko yokóvo, ákoti itoâti kayúmakea koêku, vo'oku yupíheovo hána'iko úhepeyea neko elókeko yokóvo.

9 Yoko enepone yehópo, itépononemo koeku kívivo Itukó'oviti, énomone ne apéyeati ákotinemo hunókoku ya xokóyoke.

10 Enepora kasás'a'ikopeovi Itukó'oviti kutí'inoke vopântimo xokóyoke, êno yúmo'ixeova éxea koêku ne porófetahiko koyúhoti emo'u Itukó'oviti mekúke. Êno itúkinoahiko isóneu, kaha'âti éxea koêku. Vo'oku êno káxe tumúneke ápepe neko koekúti, poréxoane Itukó'oviti ne porófetahiko koyúhoya koékumo. Énomone neko hána'iti seánakovi Itukó'oviti simo'óvitine kó'oyene. **11** Êno opósi'ixeahiko porófeta ápeyeakumo, koane koékumo neko koekúti éxokoake Sasá'iti Omíxone Kristu ovâti xokóyoke, enepo koyuhó'inoahiko koeku koítoponeovomo kotíveti ne Kristu tumúneke

kaxena ápepe, koánemaka ne kixókonoku iháyu'ikeokonomo ikénepoke. ¹² Enepora ihíkauvoti námoe porófetahiko, éxokoa Itukó'oviti ákoyea itúkapu vo'ókukehiko, itea itúkeovo ve'ókukenoe, itínoe apêti kó'oyene, koyúhoinoahiko ne koekúti. Yoko énomone ra némoenoe kó'oyene xokóyoke ne koyuhó'inopeati ne inámati ihíkauvoti omínovike Jesus, enepohikone koyuhó'inopeati ya xunákoche Sasá'iti Omíxone Itukó'oviti, páhoe Itukó'oviti ukeâti vanúke. Muhíkova ánjuhiko ya vanúke, yúmo'ixova éxea koêku.

Kahá'ainovea Itukó'oviti vitúkeovo sasá'iti

¹³ Hukinóvoti ngó'yea, itúkapu iyukóyoti ne iséneu. Itíkapumaka éxoti kixoku itúkea isóneu ya uhá koeti koekúti. Hara itíka kíxoixone ákoti kurikâ iséneu kíxoixi, enepone hâna'iti seánakopi Itukó'oviti koúsexinopikemo yaneko káxe aukápapu Jesus Kristu. ¹⁴ Koeku itíkopivonoe kutípoti Itukó'oviti, hákonenoe itíko váhere koekúti kuteâti koêku yâha itíki yanekôyoke avô'o yexânoe ne emo'u Itukó'oviti. ¹⁵ Itea itíkapunoe sasá'iti ya uhá koeti kixeku itíkivo, kuteâtimaka koeku Itukó'oviti, enepone ihaxíkopitinoe héki. ¹⁶ Vo'oku hara koe yûho emó'uke: "Itíkapunoe sasá'iti, vo'oku undi sasá'iti" kôe.

¹⁷ Enepo itikónoe orásau, koati "Pai" kixeâti ne Itukó'oviti, enepone exókopatimo yonópoku ne pöhutihiko xâne vo'oku kixoku itúkeovo. Yoko ákomo iteôvati ne Itukó'oviti, vo'oku ako xâne payásoti nonékuke. Yusikóneikopo týinoe Itukó'oviti ya uhá koeti kixeku itíkivo yâye yara poké'e, itínoe pohu vekó keâti ra kúveu mêmum, ákoti itukapu koati yóvokunenoeye, ¹⁸ yexoâtimaka ákoyea itúkapu

koekúti kuteâti ôro, áko'o péhu ákoti ahikápu yónoku itóponone, veínoa Itukó'oviti itúkea ésa'i koíteovopi, veyopópinoe yane kúxoti kixeku itíkivo ákoti apáhuina únati koekúti omínopike, enepone itukeôvoti yéxone xoko yoxúnoekene. ¹⁹ Itea hane veínoa Itukó'oviti koíteovopinoe, itina Kristu yupihóvoti unáko, enepone kuteâti koêku itina koati únati xe'exa su'ûso, ákoti óvaku kopíti'iyea, enepo itukókono ikó'iparaxokonoke Itukó'oviti, ésa'i itúyopea pahúnevo xâne yara poké'e. ²⁰ Yoko tumúneke ápeyea ra kúveu mêm, koúsokone isóneu ne Itukó'oviti kó'iyeanemoye ne Kristu, itea ínati pahukínovea yara koeku kó'oyene koeku yé'exeovone hunókoku uhá koeti koekúti. ²¹ Koati vo'oku Jesus kivínovonoe Itukó'oviti, enepone koexépukopati ukópea xapa ivokóvoti, enepone porexoâtimaka itúkeovo hána'iti ihayú'uti. Yane koati Itukó'oviti kivóvonoe, enepone úkeakumaka ne hána'iti kíxoixone, yéxone koúsokeovomo.

²² Koeku sesá'ipinenoe yane kitípi ne kaná'uti kixovókuti íhae xoko Itukó'oviti, koane koeku itúkeovo kaná'uti ne ákoyeamaka omótovokoko yokóvo, ákoti itíkaheapunoe, heru'ó íxeakopo xináko ákoyea omótovokoko yokóvo. ²³ Vo'oku enepone inémapi ikéneke Itukó'oviti, haina ítukeinopi xâne yara kúveu mêm, ínapo áva hunókoku. Itea koati itínoe echo emo'u Itukó'oviti, enepone apêti xunáko ikó'inamakopea xâne. Yoko koati kóyekutinemo ne emó'u ákotinemo uké'eyeaku, ²⁴ kuteâtimaka kó'iyea ne yutoéti emó'uke Itukó'oviti, enepone koêti:

“Uhá koeti xâne, hane koéneye hí'e ya mêm. Kúteanemaka koeku uhá koeti itóponone

xâne itúkea, enepone iháyu'ikinokonoke, kutí koe hiu hí'e. Enepone hí'e, ako oríko movóhiyea yane ikorókovotine híu, ²⁵ itea ákomo uké'eyeaku ne emo'u Itukó'oviti" kôe.

Izâiya 40.6-8

Yoko énomone ne emo'úti simópitinoe, enepone inámati ihíkauvoti koyúhoti koeku Vúnae.

2

Íhokokono mopôi, poéheve péti ne Jesus

¹ Kiríkapakopo uhá koeti váhere ítikeino po'ínuhiko xâne, yoko simíkikixi, koane ítikoheyivo, yoko poé'aino iséneu po'ínuhiko xâne vo'oku íyekivoa ítukevo, koánemaka ne ihéki po'ínuhiko xâne. ² Kuteâti koeku inámatiko kalivôno opósi'ixeá óhika, íxeanemakaye ne emo'u Itukó'oviti, enepone kutí koeti koati kínati leite ákoti ánahi, koxunákopitinoe ikéneke Vúnae, kutí'inoke itepónotimo uhá koeti ahá'inopi Itukó'oviti, enepone kutí'inoke koitóvopitinoe. ³ Énomone yákoeneye, itukovo koati kaná'uti ikéna'uxi xikóyoke ne hána'iti seánakovi Vúnae.

⁴ Yahí'akapanoe ne Jesus, enepone kutí koeti inúxoti mopôi imonéti poéheveke péti, ya koeku itúkeovo poéheve kutípone ûti. Eneponê'e, ínixoa xanéhiko yara kúveu mêmum ákoyea itúkovo. Itea koati noívokoe Itukó'oviti nê'e, koane ínixoamaka Itukó'oviti yupíheovo unáko. ⁵ Kene itínoemaka kutí koeti mopôi ipóvoti ya xoko kutí koeti sasá'iti péti, koéxepoe Itukó'oviti, yóvoku itíki sasá'iti ítuke Itukó'oviti, motovâti ápeyea sasá'iti iké'iparaxo ke Itukó'oviti ákoti akutêa ne hó'openohiko oró'oeti

mekúke. Yoko koati vo'oku ítukenovi Jesus Kristu ínixeamo Itukó'oviti unako koêku ne íperaxike. **6** Énomonemaka kuteâti koeku yuho Itukó'oviti emó'uke, enepone koêti:

“Xapákuke njanéna ya Síyaum injíko ne ínzixone mopôi, koati turíxeovoku uhá koeti, kuteâti koeku koati inúxoti mopôi turíxeokonoke péti. Eneponê'e, koati noívongoe, yupihóvotimaka unáko. Epó'oxo koêkuti kutipoâti, ákomo kuvovohí íxa” kôe. *Izâiya 28.16*

7 Koati yupihóvoti unáko xikóyoke nê'e, itínoe kutipoâti, itea ya xokóyoke ne ákoti akutípoa, hara kó'inoa, kuteâti koêku ne yutoéti ya emó'uke Itukó'oviti koêti:

“Enepone mopôi noívokoxine xanéhiko itúkoti péti, ainovó kôe énomone itukóvoxo turíxeovoku uhá koêti, kuteâti koeku koati inúxoti mopôi turíxeokonoke péti” kôe. *Sâramu 118.22*

8 Ina koemáka po'íke:
“Enepora mopôi, ápe itopó kíxone, koane ápemaka íkoroe” koémaka. *Izâiya 8.14-15*

Itopó kixínokonoke xâne vo'oku ákoyea akútípo emó'u Itukó'oviti. Yoko íkorokeokono itukóvo íkuinoake Itukó'oviti ne koetíneye isóneu.

9 Itea ako yákoenenoeye. Koáhati itínenoe háxaepo Itukó'oviti itúkeovo xanéna. Itínoemaka ko'ítuketi sasá'iti ítuке Itukó'oviti kuteâti koêku ne sasedótihiko inuxinoti ítuке Itukó'oviti mekuûke. Itínoemaka sasá'iti xâne natíxoku Itukó'oviti. Koati itínenoe poréxopino Itukó'oviti ésa'i itúkeovo xanéna, maka yokóyuane xapákuke xâne koêku ne koati êno hána'iti ihayú'iuti kixóvoku Vúnae, enepone veyopópiti ya hahákutike, iyónópopiti xoko êno

uhé'ekoti uhapú'iti ovâti xokóyoke. 10 Yoko haina itínoe xanena Itukó'oviti yanekóyoke, itea itíponenoe kó'oyene. Yanekóyoke haina itínoe kóseanane, itea kó'oyene itóponopinoe hâna'iti seánakopi ne Itukó'oviti.

Konókoti pónieovo kixoku itúkeovo ne xâne hokoti Jesus

11 Itínoe ákoti omotóva ongóvo, koeku itíkivonoe xâne pohu vekó koâti ra kúveu mêmum, ákoti itukapu peké'exa, injíko'okopinoe ákoyea itika váhere úhepune miûyo. Vo'oku eneponê'e, koati okópoti inámapoti képoku ikéneke Itukó'oviti. 12 Konókoti péninoe kixeku itíkivo xapákuke xâne kírivokoevo ákoti êxa Itukó'oviti. Yanê'e, koêkuti okopópiti koyúhoti itíkivo váhere xâne, noixoâtimo ponóvoko ne kixeku itíkivo, koane konokoâtimo iháyu'ikea Itukó'oviti yaneko káxe exákapéane pahúnevohiko.

13 Koati ahá'inopinoe Vúnae Jesus Kristu ákoyea kepáyasakinapu koêkuti payásoti apêti xunáko pahúkea xapa xâne yara kúveu mêmum, yusíkoti itúkeovo koati payásoti nâti, áko'o 14 yusíkoti itúkeovo páhoehiko nâti éxea koeku ûti, yoko ipíhoponea vaheréxoti ítupe, koane iháyu'ikea ponóvoti kixoku itúkeovo. 15 Vo'oku koati ahá'inopinoe Itukó'oviti itíki únati, motovâti ákoyea évekinopiku emó'u ne xâne ákoti isóneu, enepone áhatimaka koyúhoyea isóneunoa ne koekútihiko ákoti koati éxea koêku. 16 Kaná'uti keítivokono ya pehúnevo, itea enepone koíteovopi Itukó'oviti, haina ípe'onexivoke itíki váhere. Ako kalíhuina, itea konókoti péní kixeku itíkivo vo'oku itínoe ovoxe Itukó'oviti. 17 Tiya uhá koeti xâne. Hako

motovâ yokóvo ne po'inu ûti xoko Kristu. Tiyámaka Itukó'oviti koánemaka natina ûti.

Konókoti hókea uti kixóvoku Kristu ya vékea tiú'iti koekúti

¹⁸ Itínoe ahinoêti, tiya pétarauxa. Hako kepayásokinova, haina póhutine itukapu itípakovoti yoko itúpa'ikoti, itea koánemaka itukapu váhere xâne nê'e. ¹⁹ Enepo itêa ne váhere kixékonoku ákoti yévitokonoke, yexoâti itúkeovo ahá'inopi Itukó'oviti, inixoâtimô Itukó'oviti unako kékû. ²⁰ Itea enepo itukapu ésa'i váhere ítike ne keítodonivo kotíveti, yusíkoti sikovó ké'iyi iteâti uhá koêti, itea kóyeane ákoyeamo ihayú'ikopiti vo'ókuke. Kene itukovo keitóponovoti kotíveti vo'oku itíki únati, iteâtimaka uhá koêti ákoti imaxovó ixêa, hainápo koati inixoâtimô Itukó'oviti unako kékû. ²¹ Yoko koati énomone ne ahá'inopinoe Itukó'oviti iháxikinopike héki. Vo'oku koítodonovomaka kotíveti ne Kristu yaneko ahe'ókopinoe ya mani ipíheponikono, itukínopitinoe hékone, kaha'aînopitinoemaka kó'yeanye kixeku itíkivo. ²² Eneponê'e, ako váhere ítuke, koane ako ápahuina semekénovo'iti ipuhíkeati pahákuke. ²³ Enepo apê vaheréximoati yûho, ako aúkapina váhere emo'úti. Koane enepo apê ikoítodonati kotíveti, ako ixomo íkama emó'u itúkopinoamo ésa'i, itea kurí'okopovo Itukó'oviti, enepone kotíxoti xâne ponóvoti kixoku itúkeovo, koane ipihóponoati ne vaheréxoti ítuke. ²⁴ Koati namukópati Jesus ne pahúnevo ûti, porexópeati ésa'i koxé'uke koeku kurúhuxéokono, motovâti uké'exopea xunako pahunévoti xoko ûti, motovâtimaka itúkeovo ainóvoti ponóvoti koekúti vitúko nonékuke Itukó'oviti. Koati vo'oku

óko'okeovo Jesus ya kuruhúke kutí'inoke itévoti.
 25 Vo'oku itínoe kutí koeti su'ûso yómoti píhoheyea yanekôyoke. Itea kó'oyene kiríkopone piheheyi, koane hekópotine Jesus, enepone éxoti kátarakeopi, inuxínopitinoe kuteâti koeku únati koyónoti su'ûso, enepone kókoyono kixoíxopitinoemaka ikéneke.

3

Enékeake Pêturu ne ko'ímati yoko koyénoti

1 Itínoe sêno ko'ímati, kuteâti yunzó'inoameku ne po'ínuhiko xâne, énomonemaka koéneye ra yunzó'inopinoe. Hako kepayásokinova ne îme, itea tíya, maka enepo áva xepákukenoe apêti îma ákoti akutípo emo'u Itukó'oviti, itúkapu vo'oku kixeku itíkivo kutí'inoke kutípotimo Itukó'oviti, ákoti yokonókoá ápeyea yihó'inoa, 2 vo'oku noixoâtimu ne ponóvoti kixeku itíkivo, yoko itíkivo koati teyoti îma. 3 Koane enepone iyéyonevo, itínoe sêno, ako apásika itúkeovo koekúti kuteâti koati uhe'ekoti ikéhi yoko iké'itukexi iyoyónevoti ôro, koánemaka uhé'ekoti ípevo. 4 Itea hane itíka kouhé'ekopiti itípenevo. Vo'oku enepone úhe'ene sêno kuteâti asako omíxone koane itípanevo, ákomo uké'eyeaku nê'e. Yoko énomonemaka íníxo Itukó'oviti yupíheovo unáko. 5 Énomonemaka itúko exókeko ne senóhiko teyoti Itukó'oviti mekúke, enepohikone apêtimaka kúxoixone xoko Itukó'oviti. Aínovoa ákoti kapayásakinapu îma koane teyoâti. 6 Énomone koéneye Sâra, yeno Âbraum mekúke. Koati kutípoti îma nê'e. "Unaém" kíoxa. Epó'oxo kuteâti kixoku itúkeovo ne Sâra, énomonemaka kénenoeye koeku

péni kixeku itíkivo, koane ákoyea píkene ya uhá koeti tiú'iti koekúti simópiti.

7 Kene itínoe hóyeno koyénoti, konókoti yéxi ítipa'iki yâno ya koeku kemúxoneyikoko, puyakóvatimaka yokóvo ákoyea akútea xunako hóyeno ne sêno, koánemaka vo'oku kutikokó ké'iyinoe itíkivo ko'ipârati ne apéyeati ukeâti xoko Itukó'oviti ya hána'iti seánakopike. Énomone yákoeneye, maka hákone itopâti ne yorásauta.

Konókoti ákoyea kapáyasakinapukoko ne hokoti Jesus

8 Tumúneke únzexea ra yúndoe, hara injíko'okopinoe: Ópoehane yónoku iséneu ikéneke Kristu ákoti ihaxákeakaka iséneu, koane yokóseanakoko. Hákomaka motovókoko yokóvo. Itupa'ii íxekaka, koane hákomaka kepayásokinovokoko. **9** Hako itikópinoa ésa'i áva vaheréxinopiti ítuke itukovo yûho, itea itíkapina únati, vo'oku énomone kahá'ainopinoe Itukó'oviti, iháxikinopikenemaka héki. Énomonemakamo kutí'inoke nemukópoti únatinoe koekúti ukeâti ya xokóyoke, **10** kuteâtimaka koêku ne yutoéti emó'uke Itukó'oviti xoko kó'yeaku:

“Enepone xâne kahá'ati unátiyea kóyeku yara kúveu mêmum koane elókeyea okóvo itukovo káxe, konókoti éxea sayá'ikopea yûho, maka hákone vaheréxo emó'u xapa xâne, koane hákonemaka ipuhíkea semekénovo'iti pahákuke. **11** Konókotimaka ahíkuxueova ne váhere kixovókuti koane itúkea únati. Konókotimaka opósikea óvoheixeá kásatike isoneûti, koane kóxuna'ixeovo itóponea.

12 Vo'oku anêko uke Itukó'oviti koyonoâti ne ponóvoti kixoku itúkeovo, koane usó kóyemaka kámokenoya koêkuti épemonehiko xokóyoke. Itea aka aúnati isóneunoa Itukó'oviti ne itúkoti váhere" kôe. *Sâramu 34.12-16*

13 Itukovo yixóvoteexo itíki únati, ápeikopo motovâti koésayu'ixeopinoe? **14** Muhíkova áva ikoítopenopiti kotíveti vo'oku itíki únati, kóyeanemo unátiyea kêku ikéneke Itukó'oviti. Hákonoekopo pikêa. Hákonomaka pipokéxo iséneu vo'óuke, **15** itea kirí'akapunoe Kristu, perexoâti itúkeovo énomone exô kêku. Usó yákoyemaka yéxoki uhá koeti xâne epemó'ikopeati ápeinoke ne kuxonéti kíxoixone xoko Vúnae, yéxone koúsokeovomo. **16** Itea konókoti ítipa'iki yane yimópike, koane yéxokivo itíkivo teyoti po'ínuhiko. Konókotimaka sasá'yea iséneu, yexoâti ákoyea ítikaheapu nonékuke Itukó'oviti. Yanê'e, enepo áva itukóheoti kêku koyúhoti itíkivonoe váhere xâne, hána'itimo téyapano vo'óuke ne únati kixeku itíkivo koeku héki Kristu. **17** Vo'oku unatíne íkeitonoponikono kotíveti vo'oku únati ítike, itukápxuo énomone ne ahá'inopi Itukó'oviti, yane itúkeovo keitóponovoti kotíveti vo'oku ápeyea váhere ítike. **18** Yoko énomonemaka koéneye Kristu yaneko ivókeovoku. Yoko poéha ivókovo. Koati úsotine itukéti ne ítuks. Ákone káyuixa poréxopea ésa'i pahúnevo ûti. Koati ponóvoti kixoku itúkeovo nê'e, ivokínovati ne ákoti oponóvo ítuks, mihe'ókinovitimaka voxéne vahí'okeovo Itukó'oviti. Kaná'uti ivókeovo yanekôyo koeku itúkeovo xâne yara kúveu mêmum apêti mûyo kuteâtimaka ûti, itea exépukopo ya xunákoke

Sasá'iti Omíxone Itukó'oviti. ¹⁹ Koatímaka xunákoke Sasá'iti Omíxone Itukó'oviti véko yaneko píheakumaka xapa ivokínevothiko. Énomone yaneko ikámoponoamaka Jesus ne âha koyúhopoinoahiko yane óvoheixokuhiko xoko ákoyeaku omótova ipúhikopea. ²⁰ Yoko enepohikonekôyo, aínovone ákoti akutípo yuho Itukó'oviti nóvo, akô'o imáxapa Itukó'oviti kúxoixea kuríkopeahiko váhere ítuке ya kaxénake Nôe, enepo itukôa ne hána'iti vatéke, kayápae úne mekúke. Ako axú'ina xâne itóvoti yanekôyo yane vatéke. Pohu oitu koe iteôvati ne vaherévokoti koeku iyápakea yane êno úne. ²¹ Yoko enepone kixoku koíteovokonohiko, koati kixo'êkinoviti áhikeovo xâne ikéneke Kristu, kuteâti koeku enepone kesás'a'ikikono kó'oyene. Itea enepone kasás'a'ikeokono uti kó'oyene, haína ne ihómuyo koxé'u ûti, itea koati kixo'êkoti vepemeane Itukó'oviti kasás'a'ikopea visóneu vo'oku ítuке Jesus Kristu exepúkopo ukópea xapa ivokóvoti. ²² Yoko pihopóno Jesus vanúkeke, éxopeke Itukó'oviti ovópo, koeku itúkeovo hána'iti kapáyasokone Itukó'oviti, koane éxea koeku ánjuhiko koane uhá koeti po'ínuhiko payásoti yoko tutíyehiko apêti xunáko pahúkea, koékuti pahúkoku.

4

Inámati kixoku itúkeovo ne hokoti Jesus

¹ Vo'oku koítóponeovo kotíveti ne Kristu koxé'uke, énomonemaka ákoeneye iséneu usó kényeyi keítóponivo kotíveti, kuteâti koeku Vúnae. Vo'oku koékuti koítóponovoti kotíveti koxé'uke, ákone sîkovó ákoe pahunévotike. ² Énomone yákoeneye, koékuikomo

yóvi yara kúveu mêmum, maka hákone itikôa ne vâhere úhepune miûyo, itea itúkapune ahá'inopi Itukó'oviti itíko. ³ Vo'oku enóne itíki vâhere yanekôyoke, kuteâti itúkovoke ne xâne ákoti êxa Itukó'oviti. Énomone ne sikovó ké'iyi itíki vâhere úhepune miûyo, yoko kepíneyi xâne ákoti itukapu koati míxone, koáne ne kehíhiyi yoko pepokehí kíxi itíkivo. Kúteanemaka ne yetorehí ké'iyi xapa ayuítí vo'oku yemoko kumá'am, koáne ne po'i itíkovoke yupihóvoti ákoyea aúnatí koeku héki hokonéti ákoti itukápa ne koati kaná'uti Itukó'oviti. ⁴ Koati vo'oku ákoyeane yakáha'ine po'ínuhiko xâne koetíneye ítuke, enepone yuixóvoti itúkea uhá koeti kó'yeovoku koekúti ákoti aunáti, ene poé'ainopinoe isóneuhiko, koane ihákeopinoe vo'ókuke. ⁵ Itea konokoâthikomo yumópea Itukó'oviti, enepone exókopoti yonópoku uhá koeti xâne, kúteane ne âvoti ivakápu koánemaka ne ivokóvotinehiko. ⁶ Énomonemaka kutí'inoke koyuhóvoti ne inámati ihíkauvoti koyúhoti koeku Jesus xapáku xâne ivohíkovotine, enepone inuxópinoviti, motovâti itúkeovo xoko Itukó'oviti ópo ákotinemo hunókoku, upánini kónokea vékea pevóti inúxotike, kuteâti koeku uhá koeti xâne yara kúveu mêmum.

⁷ Ye'ékone hunókoku uhá koeti koekúti. Itíkapuikopo éxoti kixoku itúkea isóneu ya uhá koeti koekúti. Hákomaka kutí kê imokoo koyêti, itea itúkapu iyukóvoti iséneu, motovâti itíki orásau. ⁸ Yoko enepone koati nékone ké'iyi ya uhá koêti, énomone ákoyea omótovokoko yokóvo ákoti itíkaheapu. Vo'oku enepone ákoyea omótovokoko vokóvo, ramápu'iko ákoti

yumaxápu kálihunoe koekúti mani kutí'inoke poe'aînokokoti visóneu. ⁹ Usó yákoyenoe kétaraki koékuti simópiti yóvokuke, ákoti kepahákapa. ¹⁰ Enepone íparaxeovike Itukó'oviti yéxone itíki ítukeke, iké'itukexa motovâti hivó'oxikoko ikéneke Kristu. Yane itimo koati únati ovoxe Itukó'oviti, éxoti ikó'itukexea íparaxeopike, enepone ákoti tópi kó'iyeovoku exóneti íparaxovike Itukó'oviti ya hána'iti seánakovike. ¹¹ Enepone ko'ipârati éxea koyúhoya emo'u Itukó'oviti, konókoti itúkeovo kuteâti koúhapu'ikinovike Itukó'oviti ne koyúho. Enepone ko'ipârati huvó'oxea po'ínuhiko xâne, konókoti itúkeovo ya xunákoke Itukó'oviti itúkea. Yane ihayú'ikokonotimo Itukó'oviti ya xoko Jesus Kristu ya uhá koeti koekúti. Yoko énomoneoxo motokéa itúkeovo hána'iti ihayú'iuti, payásoti ya uhá koëti, ákotinemo hunókoku. Énomoneoxo ákoeneye.

Hána'iti itópoinovike ikéneke Kristu ne vékea ûti tiú'itike koekúti

¹² Itínoe ákoti omotóva ongóvo, hákonoe poe'aînoa iséneu enepo víka tiú'itike koekúti, kuteâti koeku ohone koati kótuti yúku oro'ókopitinoe. Koati simínoti hixópeovi. Hako iyipáxova kutí'yea ákoti itukapu vékoku ne uhá koeti ûti. ¹³ Ya koékuni poé'ainoa iséneu, yusikóne elókeyea yokóvo vo'oku kehá'ineyi Kristu, kuteâti nóvo véko kotívetike koekúti. Yane yupihóvotimakamo elókeyea yokóvo yaneko káxe koûrapu'ikeokonokumo itúkeovo hána'iti ihayú'iuti ne Kristu. ¹⁴ Itukapu apêti koemóke'epitinoe vo'oku héki Kristu, ako yuvâti. Koati únati kêku vo'óku ne êno ihayú'iuti Sasá'iti

Omíxone Itukó'oviti ovo'ó koépitinoe. ¹⁵ Itea
ako omótova itúkeovo vo'oku képeki po'inu xâne
vikínoke tiú'itike, áko'o itukovo vo'oku yoméxi,
áko'o vo'oku ápeyea vâhere ítike, áko'o vo'oku
yopósiki yéxi koekúti xoko po'ínuhiko xâne mani
ákoti omotóva yíxivoa. ¹⁶ Itea itukovo vikoti tiú'itike
koekúti vo'oku héki Kristu, hako tíyo, itea ihéyu'ika
Itukó'oviti koeku itúkeovo Kristu héko.

¹⁷ Vo'oku simóvone kaxena hixópeokono ûti ya
tiú'iti koekúti, uti xanena Itukó'oviti. Yoko itukovo
turixóvoti xoko ûti, uti kutípoti Itukó'oviti, námeamo
ákoeneye hunókoku ne xâne ákoti akutípoa ne
inámati ihíkauvoti ítuje Itukó'oviti? ¹⁸ Epó'oxo
itukovo konokoâti vékea uti tiú'itike koekúti, uti
koítovone Itukó'oviti, uti ponóvoti kixoku itúkeovo
ikéneke, námeamo ákoeneye hunókoku ne xâne ákoti
akutípo Itukó'oviti koánemaka ne xâne vaheréxoti
ítuje?

¹⁹ Énomone ngó'ino, enepohikone xâne vekoti
tiú'itike koekúti ya ahá'inoake Itukó'oviti, yusikón
kurí'okopeovo Itukó'oviti, enepone pahúkoti ápeyea
uhá koeti koekúti, enepone motokeâtimaka
kúveovokono, koêkumaka yuíxeovo itúkea únatinoe
koekúti.

5

Nókone itúkea ne inuxínotihiko ítuje Itukó'oviti

¹ Kó'oyene anéye injíko'okoake ne inuxínotihiko
ítuje Itukó'oviti xepákukenoe, vo'oku undímaka
inuxínoti ítuje Itukó'oviti, koane koati noinjoâti
yaneko koitóponovo kotíveti ne Kristu,
epó'oxo ngaha'ínepoatimakamo yaneko káxe
koûrapu'ikeokonokumo itúkeovo êno hána'iti

ihayú'iuti. ² Itínoe inuxínoti ítuке Vúnae, enepone xanena Itukó'oviti yâko iníxinoke, enepone kutí koeti su'uso oposíkoti koyonoâti, hivá'axa kóúkoponeovo ikéneke Vúnae. Haina vo'oku pohu itúkeovo itíkovoke, hainámaka mitatahí keyêtike, itea itíka ya usó kékayi, kuteâtimaka ahá'inopi Itukó'oviti itíki. Hákomaka itukóvo vo'oku itúkeovo nemúkope tiûketi, itea itíka vo'oku usó kékayi itíki ítuке Itukó'oviti. ³ Hákomaka kepayásokovo, kehá'ati itíkivo pahukoâti ne pónepike Vúnae iníxinoa ítuкеke, itea itíkapu xâne motovâti hókeokono kixoku itúkeovo ya xapákuke po'ínuhiko kutípoti Jesus, enepohikone hivó'oe ikéneke Vúnae koeku iníxinoa. ⁴ Yoko enepo aukápapu ne Inuxínoviti koati payásoti ya uhá koeti po'ínuhiko inuxínoti xâne ítuкеke Itukó'oviti, apêtimu kutí koeti koati uhé'ekoti kôroa, némoepo, ákotinemo ipúpa'ixeaku, yupihóvotimaka unáko.

Po'ínuhiko ixíko'okoake Pêturu ne hokoti Jesus

⁵ Kó'oyene anéyemaka injíko'okopike, itínoe inámatiko xâne. Hako kepayásokinova ne xuvé'eti ya itíke, itea tíyahiko. Énomonemaka ákoeneye ákoyea kepayásakinapukoko, vo'oku okópa Itukó'oviti ne kapayásokovoti, itea kóseana ne ákoti kapayásakapu. ⁶ Hákoikopo kepayásokovo itea ikélihuxapu opékuke xunako pe'u vo'u Itukó'oviti, ínamo kapayásakapi simapúne koati kaxéna. ⁷ Kiri'aka Itukó'oviti ne uhá koeti yónoheixoku iséneu, vo'oku itínoe kátarae. ⁸ Itíkapumaka éxoti kixoku itúkea isóneu ya uhá koeti koekúti. Hako kutí kê imokoo koyêtí, itea itíkapu iyukóvoti ne iséneu vo'oku enepone Ndeâpu, yanáne, anéko xîririkuke ayákukuixeopinoe,

kuteâti koeku líyaum ixomo ené'ixovo oposíkoti nîka, kahá'ati íkorokeopi. ⁹ Konókoti yokópi ya titiu kékoyea péhuxapu víki tiú'itike koekúti, itea itúkeovo vékokunemaka po'ínuhiko ûti xoko Kristu kurivókoxovotine xâne po'íkehiko poké'e. ¹⁰ Yoko Itukó'oviti, enepone úkeaku uhá koeti seanákoti, enepone ihaxíkopitimaka ya xoko Kristu kehá'ineyi ya natíxokuke itúkeovo hána'iti ihayú'uti ákotinemo hunókoku, ikénépoke víki tiú'itike koekúti ákoti koati umó'iyea, porexópitinoemo itíkivo úsotine yoko titiu koyêti ikéneke, koane koxunákopitimo yoko koxuhévekpitinoemakamo ikéneke. ¹¹ Itúkapu énomone payasô oúkeke uhá koeti koekúti ákotinemo hunókoku. Énomoneexo ákoeneye.

Hunókoku yútoe Pêturu

¹² Enepora kalihú koeti yúndoénopinoe, évengoa xoko Síla, enepone po'inu ûti xoko Kristu, ínijone itúkeovo koati motovâti kúveovokono ikéneke Vúnae. Yundóxinoake râ'a, ngaha'âti ngoúhepekkopea ne iséneu ikéneke Kristu, koane ngoyúhoínoe itúkeovo kaná'uti seánakovi Itukó'oviti ra yúndoénopi. Énomone yávaheixa ákoti yaukápapu ikíni.

¹³ Enepohikone xâne noívokoemaka Itukó'oviti kuteâti itínoe, enepohikone íhae pitivóko ínzaunopinoe Mbabilonea, yúhoikopinoe. Koane yúhoikopinoemaka Márku, enepone kutí ngíxone nje'éxa ikéneke Itukó'oviti. ¹⁴ Yíhaikaka, siunoné kixekókoti kuteâti kixókokoku yúhoikeokoko ûti tokopókoko ûti, imeâtinoe sasá'ikoke iséneu, itínoe kopo'ínukokoti xoko Kristu.

Itúkapu úhepetike isoneûti yóvoheixo, uhá ketínoe
kutípoti Kristu.
Hunókokune.

**Emo'u Itukó'oviti
New Testament in Terêna (BR:ter:Terêna)**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Terêna

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Terêna [ter], Brazil

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Terêna

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

9434667b-9ee2-59e4-93dc-3a75fa6b3851